Мина Лој

ПРИЗОРИ ИЗ ЛУНАРНОГ БЕДЕКЕРА

ПО

лирски еликсир смрти

балсамује
вретенасте духове пешчаничких ти љубави
у месечевој прећи ноћи

удешава
леденичасту крошњу
за лешеве поезије
ружама и поларном светлошћу

Где смрзнути колибрији у лејама зеленике су

опело певајући

АПОЛОГИЈА ГЕНИЈА

Проказани какви смо пред Богом –
Осматрачи уређених пустоши
Скрећу своје сигнале ка нашим стопама

Губавци месеца
сви чаробно поболели
долазимо међу вас
чедни
од наших расветљујућих рана

у незнању
како неспокојем исијава
наш дух
по страстима Човека
док не окренете ка нама своја глатка лица луда
као стражњице огољене у аборицинским лакрдијама

Ми смо свештени пајаци
који се хране ветром и звездама
и прашним пашњацима просјаштва

Нашу вољу обликују
необичне дисциплине
мимо ваших закона

Можете нас родити
или венчати се с нама
прилике вашег меса
нису нам судбина –

Оклоп на грудима душе
ипак сија –
И нисмо начисто
да ли бркате
ту пролазну
зарђалост са поседовањем

У ровитим пећинама Нестворeног
ми кујемо сутон Хаоса
зарад надмоћног накита Васионе –
– Лепог –

Док за ваше очи
Танани откос
криминалног мистичког смиља
подлеже цензоровој коси.

ГЕРТРУДА СТАЈН

Кири
лабораторије
вокабулара
здробила је
свеколикост
свести
згрушане у фразе
да изведе
радијум речи

ОСТАРЕЛА ЖЕНА

Прошлост се растекла
догађаји се нејашњују
будућност је неискористива

садашњостбол.

Чак ни бол нема ту прецизност
којом је у младости ударала

Више налик мољцу
крунећи изнутрице
што висе или опадају
у окопнелом ормару.

Да ли те огледало опседа
или је немогуће
могуће за исхлапелост
допуштајући негдашњој окретној
виткој силуети сопства
да у огромним резервама држи
овај излишни инкогнито
Бубњастог странца
тек да буде изгнан смрћу.

Растезање је посве елиминисало
твоју дугачку стварност.

МЕДИТЕРАНСКО МОРЕ

Чудовишни сафир
лежи у раскошном јој миразу
Окруњен казиноима
опточен провансалским
маслинама
и копљима спрам мистрала

Преовлађујући Вашар
мами доконе плиме
преко вулканских интима
наборане грајом и тајацем поспане пене

Украшена драгуљима њене јадранске руке
Венеција, саркофаг уздисаја
и утварне робе,
Расипа се под опалским углом Сунца
и страда од Ангелуса

препурпурна бресква
обузета мушицама сутона

Са зеленог нагиба
освете
везувска лоза
капа светлуцаво
Lacrimae Christi
и лелуја неопажљиво
са изгубљеним јецајем Шелија

Стесана у Апуанским Алпима
Карара стоји
мраморни стражар
за пламтећом рђом
грана које
наткриљују водоземску младунчад

док се уздижу

из лигуријских вододерина
Углачане им ножице
оклопљене водњикавим пепелом
китњасто светлуцавог песка.

ЛУНАРНИ БЕДЕКЕР

Сребрни луцифер
послужује
кокаин из корнукопије

Неким месечарима
младићких бутина
повијених
сатиричким повојима

Перији у ливрејама
спремају
Лете
за скоројевиће постхумне

Авеније Безумне
сјају
фењерским душама
инфузорија
са фараонских надгробних споменика

оловавадених
до меркуријалних судњих дана
Одиозне оазе
у намрштеном Фосфоросу ---

беоњачна небозрачна
четврт белих фењера
лунарних жудњи

---Стел-ектрични натписи
„Драмо-лети на Небозоришту"
„Зодијачки рингишпил"

Циклони
Екстатичног праха
и пепела ковитлају
крсташе
из халуцинаторних цитадела
смрвљеног стакла
у склонишне кратере

Јато снова
база Некрополом

Са обала
овалних океана
у оксидизираном Оријенту

Ониксооке Одалиске
и орнитолози
осматрају
лет
Ероса престарелог
И „Бесмртност”
буђа...
у музејима месеца

„Ноктурнални киклоп”
„Кристална конкубина”

Рошава од персонификације
фосилна девица небеса
пролази кроз мене ----

БРАНКУЗИЈЕВА ЗЛАТНА ПТИЦА

Играчка
претворена у естетски архетип

Као да
је неки марљиви сељачки Бог
Алфом и Омегом
Форме
трљао и трљао
грумен метала

Гола оријентација
бескрилна бесперна
коначност ритма
поткресала је удове

крај кљуна крај канџе
са
нуклеуса лета

Апсолутни чин
уметности
подвргнут
континентној скулптури
гола као обрва Озириса –
ово недро откровења

усијана кривуља
лизнута хроматским пламеном
у лавиринтима одсјаја

Овај гонг
углачане хиперестезије
пискав месингом
док агресивно светло
удара
о његов значај

Безгрешно
зачеће
нечујне птице
збива се
у прекрасној уздржаности...

МИНА ЛОЈ (MINA LOY, 1882-1966), англоамеричка књижевница и уметница модернизма и авангарде. Иако је издала једну збирку песама за живота – *Lunar Baedeker* (*Лунарни бедекер,* 1923) – њено песништво, почев већ од футуристичке фазе под утицајем Маринетија након Првог светског рата, била је препозната као једна од значајних појава на књижевној сцени савремених уметника САД. У кореспонденцији или личном познанству са свим значајним фигурама европске и америчке сцене, данас унеколико занемарена песникиња тако представља важну карику између ова два културна подручја. Езра Паунд је 1921. изјавио да су Лој, Мариен Мор и Вилијам Карлос Вилијамс једини песници у Америци који пишу било шта од интереса. Савременији приређивач њеног песничког опуса, критичар Роџер Коновер, суди да јој је намера била да „постане најоригиналнијом женом своје генерације". Постхумно су издати, сем два издања песништва (1982, *The Last Lunar Baedeker* и 1997, *TheLostLunarBaedeker*) и роман *Insel* (1991) и књига *Прича и есеја* (*Stories and Essays,* 2011).

Избор, йревод са енїлескої и белешка
Павле Зељић